

Protivanov

Kraj: Olomoucký

Správní obvod: Prostějov

Nadmořská výška: 680 m n. m.

Počet obyvatel: 1 062

Adresa URL: www.protivanov.com

Okres: Prostějov

GPS souřadnice: 49.483516N, 16.835941E

První pís. zmínka: 1505 (518 let)

PSČ: 798 48

Historie obce Protivanov

Počátky Protivanova souvisejí s procesem osídlování Drahanské vrchoviny, jejíž první fáze probíhala již na počátku 11. století, v to v bezprostřední blízkosti, totiž ve staré keltské lokalitě Malé Hradisko. První písemná zpráva o obci Protivanov je však až z počátku 16. století, kdy se v historických pramenech připomínají i vsi Buková, Ludíkov a Valchov. Název obce zřejmě souvisí se jménem původního majitele Protivy nebo Protivana: jednalo se o typickou lesní lánovou ves, založenou lokátorem. Od počátku se její obyvatelé živilí zemědělstvím a zpracováváním dřeva, zejména výrobou střešních šindelů. Pro dějiny Protivanova je významné, že se jednalo o poddanskou ves boskovického panství. Boskovičtí páni, ať už zakladatelský rod pánů z Boskovic nebo další majitelé – Zástřizlové, Dietrichštejní, Mitrovští nebo Mensdorfové, měli tento region včetně Protivanova na starosti do zrušení takzvané patrimoniální správy v roce 1848, v některých ohledech až do konce první světové války. Dřívější historikové měli spíše tendenci nešetřit kritikou na adresu boskovické vrchnosti a zdůrazňovat chudobu a utiskování poddaného lidu. Dnes je tendence k objektivnějšímu hodnocení šlechtické správy – vždy totiž velmi záleželo nejen na formě správy, ale také na osobních kvalitách vrchnosti a jejich úředníků, jakož i na celkové politické, hospodářské i kulturní situaci na Moravě a ve střední Evropě. Je zřejmé, že k velmi tíživým obdobím patřila i z hlediska drahanských obcí doba pobělohorská, která na jedné straně znamenala novou organizaci ve správě statků (šlechtický velkostatek), jednak velké pracovní zatížení poddanského lidu v důsledku poklesu počtu obyvatelstva a nárůstu robotních povinností. Je té zapotřebí podotknout, že v období 17. a 18. století byly vesnice sociálně strukturovány – v Protivanově žili sedláci, kteří měli nejvýznamnější postavení, menší rolníci (čtvrtlánici a majitelé „zahradních usedlostí“), domkáři, podruzi i nádeníci. Relativně dobré postavení měli i místní hospodští a mlynáři a samozřejmě i reprezentanti obecní správy – rychtáři, kteří byli zbaveni robotních povinností, konšelé a případně i nenávidění drábi, což byl jakýsi policejní orgán vrchnosti.

